

Toets flora en fauna

Dreef 8 te Eersel

Datum : 8 december 2015
Projectnummer : 15-0266
Opdrachtgever : Dhr. R. Valkenburg
Lindestraat 85
5521 EJ Eersel

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In verband met de voorgenomen plannen op de locatie Dreef 8 te Eersel, is het noodzakelijk een toetsing aan de Flora- en faunawet uit te voeren. De voorgenomen plannen bestaan uit het vervangen van een vrijstaande woning door een nieuwe woning. Het perceel is verder in gebruik als tuin. Ten behoeve van de planologische procedure is het nodig te onderzoeken of er beschermde planten en/of dieren op de locatie aanwezig zijn en op welke wijze de ontwikkeling hierop effect heeft.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de Flora- en faunawet.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek heeft tot doel het vaststellen van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in de tabellen van beschermde flora en fauna in het kader van de Flora- en faunawet. Op basis van dit onderzoek kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de Flora- en faunawet wordt gehandeld.

2 Wettelijk kader

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden in twee wetten geregeld. Soortbescherming is geregeld in de Flora- en faunawet. Gebiedsbescherming is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998 en in het beleid voor de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Deze toets flora en fauna is gericht op soortbescherming. Vanwege de ligging van het plangebied en de lokale aard van de voorgenomen plannen is gebiedsbescherming niet van toepassing. De Natuurbeschermingswet en het beleid voor de EHS worden daarom buiten beschouwing gelaten.

2.1 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet beschermt soorten, niet individuele planten of dieren, om te voorkomen dat het voortbestaan van de soort in gevaar komt. Doelstelling van de Flora- en faunawet is de bescherming en het behoud van in het wild levende plant- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is het 'Nee, tenzij' principe. Dit betekent dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan.

In de Flora- en faunawet geldt een verbod op activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten. De bescherming van soorten is geregeld middels een aantal verbodsbepalingen. In dit geval zijn vooral artikel 8 tot en met 12 van belang.

Artikel 8: Het is verboden beschermde planten te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9: Het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10: Het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11: Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12: Het is verboden eieren van beschermde dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

De Flora- en faunawet beschermt alle inheemse zoogdieren (op de huismuis, de bruine rat en de zwarte rat na), vogels, reptielen en amfibieën. Bij de vissen, ongewervelde dieren en planten zijn alleen die soorten beschermd die als zodanig in de wet zijn aangewezen. Alle beschermde soorten, met uitzondering van de vogels, staan in de tabellen 1, 2 en 3 van de Flora- en faunawet.

Tabel 1: Algemene soorten

Dit betreft soorten waarvoor in het geval van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen een algehele vrijstelling geldt van de verbodsbepalingen artikel 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet.

Tabel 2: Overige soorten

Dit betreft zeldzame en veelal bedreigde soorten. Voor deze soorten wordt in het geval van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling verleend voor de verbodsbepalingen artikel 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet, mits de activiteiten uitgevoerd worden op basis van een door de minister van Economische Zaken (EZ) goedgekeurde gedragscode. Wanneer geen gedragscode wordt gevolgd, is bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing nodig.

Tabel 3: Strikt beschermde soorten

Onder deze tabel vallen onder andere de soorten die beschermd zijn volgens de Europese Habitatrichtlijn. Voor activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor deze soorten geen vrijstelling, hiervoor moet dus een ontheffing aangevraagd worden.

Vogels en hun nesten mogen tijdens het broeden niet worden verstoord. Daarnaast bestaat er een lijst van het ministerie van EZ waarop de vogels zijn opgenomen waarvan het nest jaarrond beschermd is.

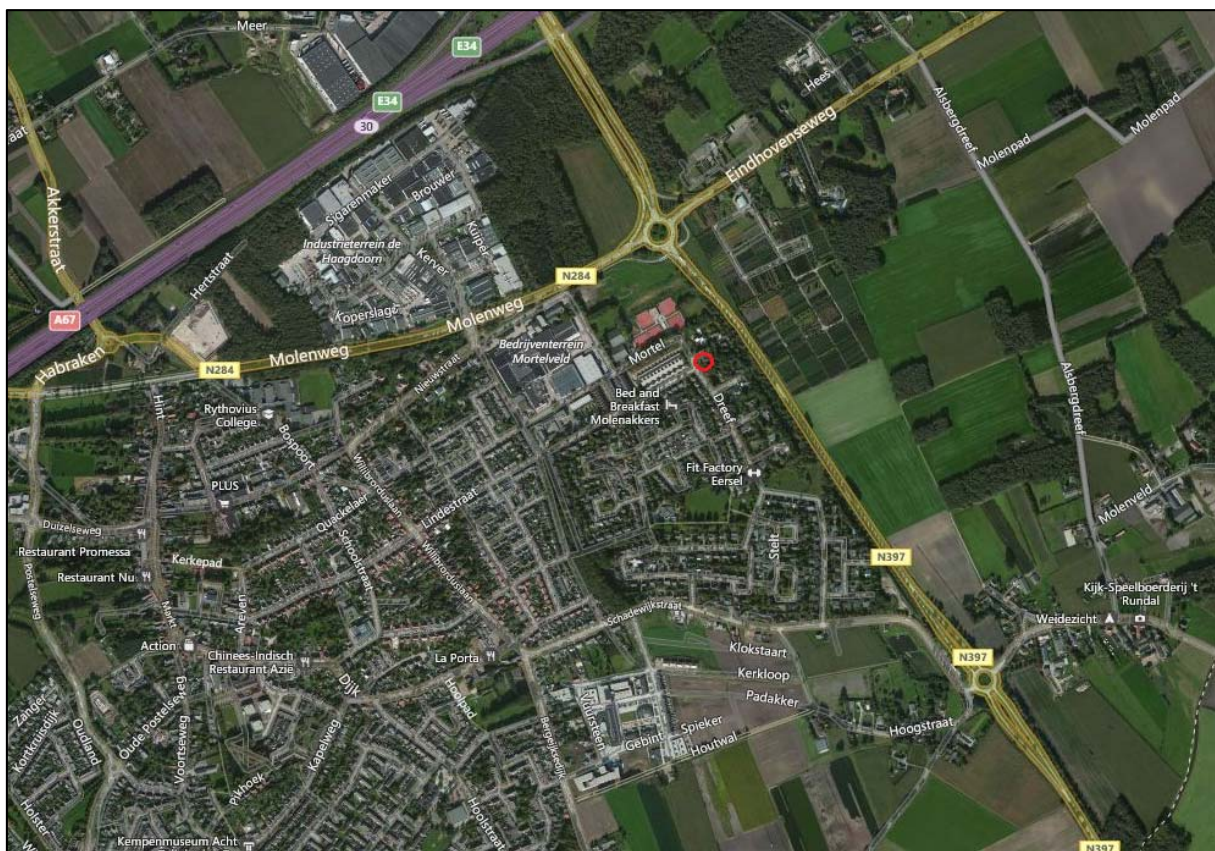
Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Flora- en faunawet een zorgplicht. Deze zorgplicht (artikel 2 Flora- en faunawet) houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd. De zorgplicht is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

3 Plangebied en voorgenomen ontwikkeling

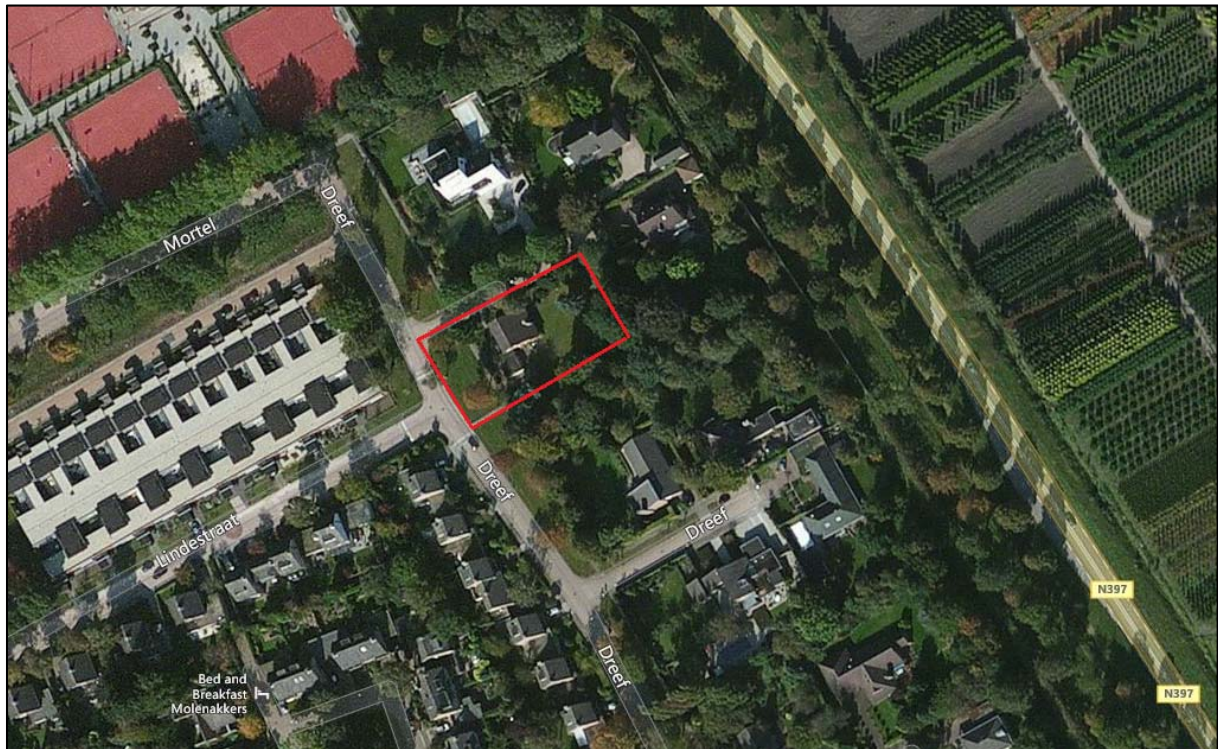
Het plangebied bestaat uit een woning en bijbehorende tuin. Het plangebied ligt binnen de bebouwde kom van Eersel. De woning grenst aan de noord- en westzijde aan de straat 'Dreef' en wordt omringd door woningen. Niet ver ten oosten van de woning bevindt zich de N397. De woning is reeds onbewoond en de tuin al enige tijd niet meer onderhouden. In de tuin bevinden zich, naast een grasveld, meerdere bomen en struiken en een aangelegde vijver.

De voorgenomen ontwikkeling bestaat uit het slopen van de huidige woning en plaatsen van een nieuwbouwwoning.

In figuur 1 is de ligging van het plangebied weergegeven. In figuur 2 is de huidige situatie te zien. Op pagina 4 en 5 staan enkele foto's van het plangebied.

Figuur 1. Ligging plangebied (rode cirkel) (bron: Bing Maps)

Figuur 2. Plangebied (rood omlijnd) (bron: Bing Maps)

Foto 1. Vooraanzicht woning

Foto 2. Garage

Foto 3. Achterzijde woning

Foto 4. Vijver

Foto 5. Schuurtje

Foto 6. Grens achterzijde perceel

4 Natuurwaarden

In het kader van deze toets flora en fauna heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden. Aan de hand van bekende verspreidingsgegevens uit onder andere verspreidingsatlassen is bepaald welke beschermde soorten in de omgeving van het plangebied voorkomen. Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden. Tijdens het veldbezoek zijn alle op de locatie aanwezige biotopen opgenomen. De aanwezigheid van deze biotopen vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde plant- en diersoorten. Op basis van expert judgement is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen.

Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 2 december 2015 in de middag. De weersomstandigheden waren als volgt: droog, helder en circa 10 °C.

4.1 Flora

Tijdens het veldbezoek zijn alleen algemene plantensoorten en tuinplanten aangetroffen in het plangebied. Vanwege de kenmerken en het gebruik van het plangebied kan het voorkomen van beschermde plantensoorten redelijkerwijs worden uitgesloten.

4.2 Vissen

De aanwezige vijver is lang niet onderhouden en dicht gegroeid met kroos. Door de geïsoleerde ligging van de vijver en de kwaliteit van het water kan het voorkomen van beschermde vissen in het plangebied worden uitgesloten.

4.2 Amfibieën

De vijver in het plangebied kan voortplantingshabitat vormen voor algemene soorten amfibieën van FFtabel 1, zoals bruine kikker, gewone pad, bastaardkikker en kleine watersalamander. Deze soorten kunnen land- en winterhabitat vinden in de tuin.

In de omgeving van het plangebied is het voorkomen bekend van Alpenwatersalamander (FFtabel 2). Deze soort komt ook voor in steden en dorpen en is niet kritisch ten opzichte van water (Creemers & van Delft, 2009). Het is derhalve niet uit te sluiten dat de Alpenwatersalamander voortplantingshabitat vindt in de vijver in het plangebied. Het plangebied is verder geschikt als land- en winterhabitat voor de Alpenwatersalamander.

Gezien de kenmerken van het plangebied en de ligging binnen de bebouwde kom kan redelijkerwijs uitgesloten worden dat zwaarder beschermde soorten amfibieën van FFtabel 3 in het plangebied voorkomen.

Het verwijderen van de vijver heeft negatieve effecten tot gevolg ten aanzien van het voortplantingshabitat van amfibieën van FFtabel 1 en de Alpenwatersalamander (FFtabel 2). De voorgenomen plannen kunnen verder negatieve effecten hebben op het land- en winterhabitat van algemene soorten amfibieën van FFtabel 1 en de Alpenwatersalamander.

Voor algemene soorten amfibieën van FFtabel 1 geldt een algehele vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Het is niet nodig mitigerende maatregelen te nemen voor de soorten van FFtabel 1. Om te voorkomen dat negatieve effecten optreden ten aanzien van de Alpenwatersalamander dient gewerkt te worden volgens een goedgekeurde gedragscode, zoals de Gedragscode Flora- en Faunawet voor waterschappen. Daarin staat vermeld dat het verwijderen van bovengrond en andere graafwerkzaamheden plaats dient te vinden buiten de overwinteringsperiode van de soort (1 november – 1 april). Het dempen van de vijver dient uitgevoerd te worden in de periode dat de Alpenwatersalamander en de algemene amfibieën van FFtabel 1 niet in het water verblijven. Dat betekent dat dit het beste kan worden uitgevoerd tussen november en februari.

4.3 Vogels

Algemeen voorkomende vogelsoorten kunnen broedgelegenheid vinden in de bomen en struiken in het plangebied. Voor deze soorten is het plangebied tevens geschikt als foerageergebied. Tijdens het veldbezoek zijn enkele algemene vogelsoorten waargenomen in het plangebied, waaronder merel en houtduif.

De voorgenomen ontwikkeling zal geen negatief effect hebben ten aanzien van foerageergebied en potentieel broedgebied. Dit blijft in het plangebied en de directe omgeving in voldoende mate aanwezig. Gedurende het broedseizoen zijn vogels strikt beschermd. Wanneer bomen en struiken worden verwijderd/gesnoeid als vogels aan het broeden zijn, zal dit tot verstoring leiden. Door bomen en struiken buiten het broedseizoen te rooien/snoeien kunnen negatieve effecten op broedende vogels worden voorkomen. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met half juli.

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied geen huismussen waargenomen. De woning met dakpannen en de tuin met veel (groenblijvende) bomen en struiken vormen geschikt leefgebied voor huismussen. Het is daarom niet uit te sluiten dat huismussen vaste rust- en verblijfplaatsen hebben in de woning en de tuin tot het leefgebied behoort. De vaste rust- en verblijfplaatsen van huismussen zijn jaarrond beschermd. De sloop van de woning kan vernietiging van mogelijk aanwezige vaste rust- en verblijfplaatsen van huismussen tot gevolg hebben. Dit heeft een overtreding van artikel 11 van de Flora- en faunawet tot gevolg.

Nader onderzoek moet uitwijzen of huismussen vaste rust- en verblijfplaatsen hebben in het plangebied. Dit onderzoek dient te worden uitgevoerd in de periode april tot en met juni.

Tijdens het veldbezoek zijn onder de hoek van het dak van de woning poepsporen waargenomen. In deze hoek is een gat aanwezig in de betimmering van de dakgoot. Deze sporen en het gat duiden op een mogelijke nestplaats van gierwaluw. De nestplekken van gierwaluw zijn jaarrond beschermd. Indien nestplekken van gierwaluw aanwezig zijn, worden deze door de sloop van de woning vernietigd. Dit heeft een overtreding van artikel 11 van de Flora- en faunawet tot gevolg. Nader onderzoek moet uitwijzen of daadwerkelijk nestplekken van gierwaluw aanwezig zijn in de woning. Dit onderzoek dient te worden uitgevoerd in de periode juni tot en met half juli.

4.4 Zoogdieren

Het plangebied vormt mogelijk (onderdeel van het) leefgebied van algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren van FFtabel 1, zoals mol, egel en algemene muizensoorten. Tijdens het veldbezoek is een konijnenhol waargenomen. Dit duidt erop dat de tuin tot het leefgebied behoort van konijnen (FFtabel 1). De voorgenomen ontwikkeling heeft mogelijk een negatief effect op zoogdiersoorten van FFtabel 1. Bouw en graafwerkzaamheden kunnen leiden tot verstoring. Voor de soorten van FFtabel 1 geldt bij het uitvoeren van ruimtelijke ontwikkelingen een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Het is daarom niet nodig mitigerende maatregelen te nemen voor soorten van FFtabel 1.

Tijdens het veldbezoek zijn geen (sporen van) vaste rust- en verblijfplaatsen van zwaardere beschermde soorten grondgebonden zoogdieren aangetroffen. Gezien de kenmerken en het gebruik van het plangebied en de directe omgeving, kan het voorkomen van grondgebonden zoogdieren uit FFtabel 2 en 3 redelijkerwijs worden uitgesloten.

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens et al., 1997) en Korsten en Regelink (2010) blijkt dat de soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, watervleermuis, meervleermuis, franjestaart, ingekorven vleermuis en baardvleermuis (alle FFtabel 3) voorkomen in de ruimere omgeving van het plangebied.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. In het plangebied en de directe omgeving blijft voldoende geschikt foerageergebied behouden. Zodoende zullen geen negatieve effecten optreden ten aanzien van deze functie voor vleermuizen. De woning biedt mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Vleermuizen kunnen via kieren en spleten het gebouw binnen gaan. Daarnaast kunnen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn achter de gevelbetimmering. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn jaarrond beschermd. Met de sloop van de woning worden mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen vernietigd wat een overtreding van artikel 11 van de Flora- en faunawet tot gevolg heeft. Nader onderzoek moet uitwijzen of daadwerkelijk verblijfplaatsen van vleermuizen in de woning aanwezig zijn. Dit onderzoek dient te worden uitgevoerd volgens het vleermuisprotocol middels meerder veldbezoeken gedurende de periode half mei tot en met eind september.

Uit het veldbezoek is gebleken dat de bomen in het plangebied geen mogelijkheden bieden voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Daarnaast is het vanwege het ontbreken van doorgaande lijnvormige groenstructuren redelijkerwijs uit te sluiten dat in het plangebied belangrijke vliegroutes van vleermuizen aanwezig zijn.

4.5 Overige soortgroepen

Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat in het plangebied geschikte biotopen ontbreken voor beschermde soorten reptielen, dagvlinders, libellen, mieren, kevers en slakken. Het voorkomen van beschermde soorten uit deze soortgroepen kan daarom worden uitgesloten.

5 Conclusie

In het plangebied komen mogelijk beschermde soorten voor die vermeld staan in de tabellen van de Flora- en faunawet. Tabel 1 op de volgende pagina geeft een samenvatting van de conclusies.

Het plangebied wordt mogelijk gebruikt als (onderdeel van het) leefgebied door algemeen voorkomende soorten amfibieën en grondgebonden zoogdieren die zijn opgenomen in FFtabel 1. De voorgenomen ontwikkeling heeft mogelijk negatieve effecten op deze soorten. Voor de soorten van

FFtabel 1 geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Het is niet nodig mitigerende maatregelen te nemen voor soorten van FFTabel 1.

Er kan niet uitgesloten worden dat de Alpenwatersalamander (FFTabel 2) voortplantings- land- en winterhabitat heeft in het plangebied. Om te voorkomen dat er negatieve effecten optreden ten aanzien van de Alpenwatersalamander dient er gewerkt te worden volgens een goedgekeurde gedragscode, zoals de Gedragscode Flora- en Faunawet voor waterschappen. Daarin staat vermeld dat het verwijderen van bovengrond en andere graafwerkzaamheden plaats dient te vinden buiten de overwinteringsperiode van de soort (1 november – 1 april). Het dempen van de vijver dient uitgevoerd te worden in de periode dat de Alpenwatersalamander niet in het water verblijft. Dat betekent dat dit het beste kan worden uitgevoerd tussen november en februari.

De bomen en struiken in het plangebied vormen broedgelegenheid en foerageergebied voor algemeen voorkomende vogelsoorten. De voorgenomen ontwikkeling heeft geen negatieve effecten tot gevolg ten aanzien van broed- en foerageergebied. Door bomen en struiken buiten het broedseizoen te rooien/snoeien worden negatieve effecten ten aanzien van broedende vogels voorkomen. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met half juli.

Mogelijk zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van huismussen aanwezig aan de woning. De vaste rust- en verblijfplaatsen van huismussen zijn jaarrond beschermd. Indien verblijfplaatsen van huismussen aanwezig zijn, heeft sloop van de woning een overtreding van de Flora- en faunawet tot gevolg. Nader onderzoek moet uitwijzen of daadwerkelijk vaste rust- en verblijfplaatsen van huismussen aanwezig zijn. Dit onderzoek dient te worden uitgevoerd in de periode april tot en met juni.

Het is niet uit te sluiten dat nestplekken van gierwaluw aanwezig zijn aan de woning. De nestplekken van gierwaluw zijn jaarrond beschermd. Indien nestplekken van gierwaluw aanwezig zijn, heeft sloop van de woning een overtreding van de Flora- en faunawet tot gevolg. Nader onderzoek moet uitwijzen of daadwerkelijk nestplekken van gierwaluw aanwezig zijn aan de woning. Dit onderzoek dient te worden uitgevoerd in de periode juni tot en met half juli.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De voorgenomen ontwikkeling heeft geen negatieve effecten tot gevolg ten aanzien van het foerageergebied. De woning biedt mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn jaarrond beschermd. Indien verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn, zal sloop van de woning leiden tot een overtreding van de Flora- en faunawet. Nader onderzoek moet uitwijzen of daadwerkelijk verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn in het plangebied. Dit onderzoek moet worden uitgevoerd middels meerdere veldbezoeken gedurende de periode half mei tot en met eind september.

Tabel 1. Samenvatting conclusie

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect voorgenomen plannen?	Ontheffing noodzakelijk?	Maatregelen
Grondgebonden zoogdieren	FFtabel 1	Leefgebied	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Amfibieën	FFtabel 1	Leefgebied	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Alpenwatersala- mander	FFtabel 2	Voortplantings- land- en winterhabitat	Ja	Nee, op voorwaarde dat gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode.	Graafwerkzaam- heden uitvoeren in de periode april t/m oktober. Demp- pen vijver uitvoeren in de periode november t/m maart
Vogels	Vogels (nest niet jaarrond beschermd)	Foerageer- en broedgebied	Nee	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	Verwijderen en/of snoeien van begroeiing buiten het broedseizoen
Huismussen	Vogels (nest jaarrond beschermd)	Broed- en foerageergebied	Ja	Mogelijk	Nader onderzoek in de periode april t/m juni
Gierzwaluw	Vogels (nest jaarrond beschermd)	Broedgebied	Ja	Mogelijk	Nader onderzoek in de periode juni t/m half juli
Vleermuizen	FFtabel 3	Foerageergebied	Nee	Nee	-
Vleermuizen	FFtabel 3	Verblijfplaatsen	Ja	Mogelijk	Nader onderzoek in de periode half mei t/m september

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdierverseniging- rapport 2010.44. Zoogdierverseniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Brochure: Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten, 22 februari 2005.

- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

- + www.vlindernet.nl
- + www.waarneming.nl
- + www.telmee.nl
- + www.zoogdiervereniging.nl
- + www.libellennet.nl
- + www.eis-nederland.nl
- + www.ravon.nl